

Monumentnummer*: 527466

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 maart 2006
Kadaster deel/nr 82805/90

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Dedemsvaart Hardenberg Overijssel

Locatiennaam Locatieomschrijving
Dedemsvaart

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Avereest H 5613

Omschrijving**

Inleiding

MOLENROMP MET ZAAGSCHUUR EN MOTORHOK. De in het verleden als stellingmolen gebouwde achtkante bovenkruier met de naam 'De Toekomst', eerder ook wel bekend als 'de molen van Kruizinga', is vermoedelijk tussen 1820 en 1887 gebouwd en was aanvankelijk louter ingericht als korenmolen. Omstreeks 1890 werd de molen aan de oostkant uitgebreid met een houtzagerij. Daarvoor werd gebruikt de te Westzaan afgebroken paltrok 'Het Witte Schaap', die in een vaste positie werd opgesteld en omgevormd tot zaagschuur met zaagmechanisme. Omstreeks 1937 werd de molen aan de noordkant uitgebreid met een stenen motorhok met daarin een dieselmotor welke een op de stellingzolder gelegen koppel maalstenen aandreef middels een stelsel van gietijzeren wielen en riemen. De molen is omstreeks 1950 onttakeld, waarbij het wiekenkruis, het gaande werk boven de stellingzolder en het gaande werk van de houtzagerij werden onttakeld. De kap, een deel van de romp en de stelling werden in 1966 onttakeld. De molenromp kreeg een functie als dierenspecialzaak en is tot op heden als zodanig in gebruik. De molenromp ligt ten noorden van de gedempte Hoofdvaart.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De molenromp bestaat uit een gemetseld bakstenen onderchtkant, het onderste deel van een grenenhouten bovenchtkant, een aangebouwde houten schuur die gemaakt is van de hergebruikte Zaanse paltrok 'Het Witte Schaap' en een aangebouwd bakstenen motorhok. Het onderchtkant is voorzien van hoeklisenen. In het onderchtkant is een rollaag aanwezig van de voormalige invaargrot vanaf de Kruizinga's wijk. De uit vier bouwlagen bestaande molenromp is voorzien van een houten puntdak. Het hoge middendeel van de zaagschuur is voorzien van een zadeldak in dwarsrichting, terwijl de zijschuren zijn voorzien van zadeldaken in langsrichting. Het motorhok is voorzien van een lessenaarsdak. In het molenrestant is op de stellingzolder een koppel maalstenen aanwezig dat via de aanwezige gietijzeren wielen en riemen kan worden aangedreven door de in het motorhok aanwezige één-cilinder Deutzdieselmotor.

Waardering

De molenromp met zaagschuur en motorhok is van algemeen belang:

- vanwege bouwtechnisch-historische waarden als herkenbaar en representatief relict van een gecombineerd molenbedrijf uit de 19e eeuw dat in de eerste helft van de 20e eeuw is uitgebreid met een motoraandrijving;
- vanwege cultuurhistorische waarden als onderdeel van de geschiedenis van de graanmaaldrijven en houtzagerijen van Nederland en de industriële ontwikkeling van Overijssel en de plaatselijke geschiedenis;
- vanwege ensemblewaarden aangezien hij bestaat uit meerdere relicten van een molencomplex, waaronder de aangebouwde zaagschuur, het aangebouwde motorhok met motor en het aanwezige gaande werk;
- vanwege situationele waarden betreffende de naastgelegen infrastructuur;
- vanwege de gaafheid van de molenbiotoop;
- vanwege zijn zeldzaamheid als één van de resterende molencomplexen, waarin een zeldzame combinatie van functies, restanten van een voormalige invaargrot en een uiterst zeldzame uit de Zaanstreek afkomstige secundaire paltrok te zien zijn.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie- en poldermolen

Functie

Korenmolen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument